

Informaatika

5. klassi ainekava

Arvuti	koostöö
Arvuti riistvara Sisend- ja väljundseadmed. Andmekandjad.	
Arvuti tarkvara Süsteemi- ja rakendustarkvara. Operatsioonisüsteem. Operatsioonisüsteemi graafilise kasutajaliidese kasutamine: aknad, kaustad, menüüd, tegumiriba. Töö mitme aknaga.	
Failide haldamine Arvuti mälu ühikud (bitt ja bait). Failide salvestamine kõvakettale, võrgukettale ja mälupulgale. Failiformaadi valik. Failide kopeerimine, veebikeskkonda laadimine, kustutamine, pakkimine.	
Arvuti mõju tervisele Liigese ja rühivead, silmade kaitse, sõltuvus, ohtude vältimine.	inimeseõpetus: tervis
Põhimõisted: riistvara, andmekandjad, sisend- ja väljundseadmed, tarkvara, süsteemitarkvara, operatsioonisüsteem, rakendustarkvara, bait, fail. Õpitulemused: <ul style="list-style-type: none"> • oskab infotehnoloogiast rääkides kasutada korrektset emakeelset terminoloogiat; • kasutab vilunult arvuti sisendseadmeid (klaviatuur, hiir) ja väljundseadmeid (ekraan, printer, kõlarid); • ühendab turvaliselt arvuti külge erinevaid liseseadmeid (mälupulk, hiir, väline kõvaketas); • kannab arvutisse fotosid; • kasutab vilunult operatsioonisüsteemi graafilist kasutajaliidest (muudab akende suurust, töötab mitmes aknas, muudab vaateid, sordib faile, otsib vajalikku); • salvestab tehtud tööd ettenähtud kohta, leiab ja avab salvestatud faili uuesti, salvestab selle teise nime all, kopeerib faile ühest kohast teise ning võrdleb faili suurust vaba ruumiga andmekandjal; • tunneb enim kasutatavaid faililaiendeid (jpg, bmp, doc, docx, ppt, pptx, pdf, exe); • selgitab arvuti väärast kasutamisest tekkida võivaid ohte oma tervisele (sõltuvus, liigese- ja rühivead, silmade kaitse) ning oskab oma igapäevatoos arvutiga neid ohte vältida, valides õige istumisasendi, jälgides arvuti kasutamise kestust, tehes võimlemisharjutusi silmadele ja randmetele jne.	
Internet	koostöö
Interneti turvalisus Ohud internetis Virtuaalne identiteet, hea ja halb parool, isikuandmete avaldamine internetis. Netikett	kooli infosüsteem ja erinevad e-õppe keskkonnad (näiteks Moodle) inimeseõpetus: turvalisus ja riskikäitumine

<p>Autorikaitse Autoriõiguse seadus, materjalide kasutamise litsentsid. Õppetöös kasutatud materjalidele viitamine.</p>	
<p>Infootsing internetist Infootsingu erinevad võtted. Pildiotsing, pildi salvestamine arvutisse.</p>	tehnoloogiaõpetus: projektitööd
<p>Veebipõhised suhtluskanalid Jututoad, ajaveebid. Kommentaariid ja kommenteerimine.</p>	
<p>e-kiri E-post & netikett Kirjade lugemine, vastamine, edasisaatmine. E-kirja saatmine koos manusega.</p>	
<p>Pilditöötlus Pildistamine. Pildi mahu vähendamine, teksti lisamine pildile. Fotode ülekandmine kaamerast arvutisse.</p>	loodusõpetus: koduasula plaan/minu unistuste asula kunst: erinevad tehnikad ning töövõtted
<p>e-raamat Teksti vormistamine, salvestamine.</p>	eesti keel: luuletused, lühijutud
<p>Põhimõisted: viirused, virtuaalne identiteet, parool, netikett, autor, litsents, viitamine, jututoad, ajaveebid, kasutajakonto, kommenteerimine, e-kiri, manus.</p> <p>Õpitulemused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab kasutada erinevaid interneti keskkondi õppetöös; • kaitseb enda virtuaalset identiteeti väärkasutuse eest, valides igale keskkonnale uue tugeva parooli ning vahetades paroole sageli; • ei avalda sensitiivset infot enda ja teiste kohta avalikus internetis; • kasutab e-posti, lisab e-kirjale manuse arvestades sealjuures manuse suurusega; • on teadlik võrgusuhtlemise viisakusnormidest e netiketist ja käitub vastavalt nendele; • on teadlik internetis valitsevatest ohtudest ja oskab neist hoiduda; • laadib interneti isetehtud fotosid, koostab neist kaarte, puslesid; • salvestab internetist leitud pilte arvutisse pidades kinni intellektuaalomandi kaitse headest tavadest; • viitab ja taaskasutab internetist ning muudest teabeallikatest leitud algmaterjali korrektselt, hoidudes plagiadist; • suheldes meedia vahendusel, mõistab vahendatud suhtlemise olemust ning vastutust oma sõnade ja tegude eest. 	
<p>Tekstitöötlus</p>	koostöö
<p>Töö tekstiga Sissejuhatus tekstitöötlusse.</p>	eesti keel: tarbekirjad

<p>Teksti sisestamine, muutmine, kustutamine, vormindamine, kopeerimine (s.h. veebilehelt tekstidokumenti, koos vorminguga ja ilma).</p> <p>Teksti kujundamine, teksti ja lõigu omadused. Loetelude kasutamine. Taandrida (ilukirjandustekstid, ajakirjandus).</p> <p>Tabelite loomine, ridade ja veergude eemaldamine.</p> <p>Pildi lisamine, pildiallkirja lisamine.</p> <p>Leheküljenumbrite lisamine.</p>	<p>(avaldus, seletuskiri)</p>
<p>Plakat või kuulutus</p> <p>Plakati või kuulutuse teksti koostamine, kujundamine ja väljatrükk.</p>	
<p>Referaat</p> <p>Ülesehitus ja vormistamine.</p> <p>Prindi eelvaade, printimine.</p>	
<p>Põhimõisted: tekstitöötlus, kopeerimine, kleepimine, lõik, loetelud, tabelid, pilt, pildiallkiri, plakat, referaat, tiitelleht, prindi eelvaade.</p> <p>Õpitulemused:</p> <ul style="list-style-type: none"> vormindab arvutiga lühemaid ja pikemaid tekste (nt kuulutusi, plakateid, referaate), järgides tekstitöötluse põhieegleid (suur ja väike algustäht; kirjavahemärgid, reavahetused ja tühikud; poolpaks, kald- ja allajoonitud kiri; üla- ja alaindeks; sõna-, rea-, lõiguvahe; teksti joondamine; värvid, joonised, pildid, tabelid); leiab internetist ja kopeerib tekstifaili erinevas formaadis algmaterjali (tekst, pilt, tabel) ning töötleb neid vajaduse korral, pidades kinni intellektuaalomandi kaitse headest tavadest; viitab ja taaskasutab internetist ning muudest teabeallikatest leitud algmaterjali korrektselt, hoidudes plagiaadist; vormindab korrektselt referaadi järgmised osad: tiitelleht, sissejuhatus, peatükid, alampeatükid, joonised, tabelid, kokkuvõte, kasutatud kirjandus ja lisad; salvestab valmis referaadi eri formaatides (doc, docx, odt, pdf), saadab selle e-posti teel manusena õpetajale, laeb veebikeskkonda ja prindib selle paberile. 	
<p>Esitlused arvutis</p>	<p>koostöö</p>
<p>Esitluse tarkvara</p> <p>Esitlustarkvaraga tutvumine.</p> <p>Teksti, piltide, tabelite, diagrammide ja kujundite lisamine slaididele. Loetelude ja tekstikastide lisamine.</p> <p>Slaidi ülesehituse ja kujunduse muutmine.</p> <p>Slaidide järjekorra muutmine, slaidide peitmine.</p> <p>Ettevalmistused esitluseks.</p>	
<p>Hea esitluse koostamine</p> <p>Praktilise tööna slaidiesitluse loomine.</p> <p>Ettekande koostamise põhimõtted.</p> <p>Slaidiesitluse ettekandmine</p> <p>Esitlemise „Head tavad“.</p>	<p>inglise keel: vaba aeg</p>
<p>Põhimõisted: esitlus, esitlustarkvara, slaid, tiitelslaid.</p> <p>Õpitulemused:</p> <ul style="list-style-type: none"> koostab teksti, pilte ja tabelleid sisaldava esitluse etteantud teemal; 	

- kujundab esitluse loetavalt ja esteetiliselt, lähtudes muu hulgas järgmistest kriteeriumidest: optimaalne info hulk slaidil, märksõnad sidusa teksti asemel, allikatele viitamine, kujunduse säästlikkus;
- leiab internetist ja kopeerib tekstifaili või esitluse erinevas formaadis algmaterjali (tekst, pilt, tabel) ning töötleb neid vajaduse korral, pidades kinni intellektuaalomandi kaitse headest tavadest;
- salvestab valmis töö eri formaatides (odp, pdf, ppt, pptx) ettenähtud kohta, saadab selle e-posti teel manusena õpetajale, laeb veebikeskkonda ja prindib selle paberile.

Arvuti ainetunnis	koostöö
Modelleerimine. SolidEdge Tutvumine programmiga. <i>Part</i> keskkond. Kolmvaates kujundi loomine.	tehnoloogiaõpetus: tehniline joonis
Kolmvaatest joonise loomine. Salvestamine erinevates formaatides.	
<p>Põhimõisted: modelleerimine, kaks- ja kolmvaade, skeem.</p> <p>Õpitulemused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab kasutada modelleerimistarkvara; • kavandab tööeseme; • valmistab tööeseme skeemi infotehnoloogilisi vahendeid kasutades 	